

ULOGHE GOVORNIKA

Cilj/Svrha: Naučiti koje su uloge kojeg govornika u debati	
Ishodi: <ul style="list-style-type: none">● Učenici razumiju da različiti govornici u debati imaju različite uloge● Učenici su naučili koja je uloga kojeg govornika u debati● Učenici razumiju kako se koja uloga govornika ostvari	
Aktivnosti: <ul style="list-style-type: none">● Usmeno izlaganje● Vježba● Razgovor, diskusija	Preporuke / Napomene:
Materijali: <ul style="list-style-type: none">● Uručak – Uloge govornika● Uručak – Vježba Tko to priča	
Predviđeno vrijeme rada: 2x45 minuta	

PONAVLJANJE PRIJE IZVOĐENJA

Svaki govor u debati ima različitu ulogu. Uloge su podosta intuitivno odnosno logično napravljene. Debata započinje prvim afirmacijskim govorom čija je uloga da jasno iznese cijeli debatan slučaj afirmacijske strane: definicije, kriterij i argument(e). Prisjetimo se i da naknadni afirmacijski govornici ne smiju iznositi nove argumenta niti ih bitno mijenjati, samo razrađivati i nadopunjavati primjerima, dodatnim pojašnjenjima, i odgovarati na napade na te argumente, kao i sukobljavati te argumente s argumentima negacije. Prvi negacijski govornik, osim što ima ulogu analognu afirmacijskom prvom govorniku, dakle mora jasno iznijeti cijeli negacijski debatan slučaj, još i mora jasno započeti pobijanje afirmacijskog slučaja. Bitno je da ukoliko negacija želi uvesti vlastiti kriterij, sukob kriterija mora napraviti prvi govornik negacije. Prisjetimo se i da negacijski daljnji govornici ne smiju uvoditi nova pobijanja već samo nadograđivati (poboljšavati, detaljnije objasniti, uvesti nove primjere za pobijanje) pobijanje koje je prvi negacijski govornik započeo. Drugi govornici imaju nekoliko bitnih funkcija: pobijati protivnički debatan slučaj, braniti svoj debatan slučaj, i dodatno produbljivati vlastiti debatan slučaj. Produbljivanje će raditi kroz iznošenje detaljnije analize već izrečenog sadržaja, kao i nuđenje novih primjera i dokaza. Treći govornici afirmacije i negacije također imaju gotovo istu ulogu, a to je pronaći glavne sukobe u debati, objasniti zašto su upravo to najbitniji sukobi, analizirati što se tijekom debate dogodilo vezano uz te sukobe, te objasniti kako je njihova ekipa bila bolja u tim sukobima, odnosno kako su sukobi razriješeni u prilog njihovoj strani. Imajmo na umu da treći govornici ne bi trebali ni dodavati značajno bitne nove primjere za vlastite debatanne slučajeve, već primarno analizirati debatu, tj. sadržaj koji je u prethodnim govorima iznesen. Također, bitno je da se ovdje ponovi i koji govornici ispituju u unakrsnim ispitivanjima, a koji odgovaraju. Prisjetimo se da sudac u pravilu ne uzima u obzir ono što se dogodi u unakrsnim ispitivanjima osim ukoliko je to iskorišteno u narednom govoru, stoga je bitno i za govorničke pozicije na koje se to odnosi naznačiti da je jako bitno u govoru iznijeti sve korisne događaje iz unakrsnog ispitivanja.

Redosljed govora u debati:

Govor: 1. govornik afirmacije (6 min)
Unakrsno ispitivanje: 3. govornik negacije ispituje 1. govornika afirmacije (3 min)
Govor: 1. govornik negacije (6 min)
Unakrsno ispitivanje: 3. govornik afirmacije ispituje 1. govornika negacije (3 min)
Govor: 2. govornik afirmacije (5 min)
Unakrsno ispitivanje: 1. govornik negacije ispituje 2. govornika afirmacije (3 min)
Govor: 2. govornik negacije (5 min)
Unakrsno ispitivanje: 1. govornik afirmacije ispituje 2. govornika negacije (3 min)
Govor: 3. govornik afirmacije (5 min)
Govor: 3. govornik negacije (5 min)

PREDLOŽENA IZVEDBA

TIJEK RADA:

1. Uloge govornika u debati (45 min)
2. Vježba „Tko to priča“ (45 min)

OPIS RADA:

1. Uloge govornika u debati (45 min)

- S učenicima se razgovara o tome što bi bilo „logično“ da koji govornik u debati radi. Najbolje bi to bilo raditi govor po govor tako da se na kraju svakog govora još jednom pobroji koje su bile glavne zadaće tog govornika u debati, te razgovara sa učenicima zašto je bitno da svaka od tih uloga bude adekvatno ispunjena. Imajte na umu da učenici vjerojatno neće intuitivno uspjeti za treće govornike pretpostaviti samostalno da oni trebaju analizirati debatu, pa im oko toga više pomognite (dobar trik je razgovarati o tome kako debatiranje ne može „zauvijek“ trajati i da treba voditi računa o tome da bude fer da se protivnici mogu još obraniti od napada).
- Dati učenicima tablicu s ulogama govornika i proći s njima moguće nejasnoće u tablici

2. Vježba „Tko to priča“ (45 min)

- Ova vježba može se izvesti na nekoliko načina, a ovdje ćemo vam predložiti neke od njih: Učenicima date tablicu da samostalno popune ili popune u skupini; Tablica se podjeli na nekoliko dijelova i svaka skupina dobije jedan dio pa se „natječu“; Tablica se izreže na zasebna pitanja (nekoliko primjera tablice), ploča podijeli na 6 stupaca (po jedan za svakog govornika) i onda se na ploču lijepe rečenice koje je koji govornik izrekao

Tablica za provjeru jesmo li uspješno ostvarili ciljeve	
Učenici znaju da prvi govornik afirmacije treba jasno iznijeti afirmacijski debatni slučaj	
Učenici znaju da prvi govornik negacije treba jasno iznijeti negacijski debatni slučaj i pobijati afirmacijski	
Učenici razumiju da drugi i treći govornici u debati ne bi trebali značajno odstupati od sadržaja koji su iznijeli prvi govornici	
Učenici znaju da drugi govornici afirmacije i negacije trebaju napadati protivnički i braniti i razvijati vlastiti debatni slučaj	
Učenici znaju da treći govornici trebaju sumirati debatu iznoseći glavne sukobe u debati	
Učenici razumiju da je važno u govoru upotrijebiti informacije iz unakrsnog ispitivanja	
Učenici mogu prepoznati razliku između pojedinih govora u debati i njihovih uloga	

ULOGE GOVORNIKA U KP DEBATI

A1 / 6 minuta	N1 / 6 minuta	A2 / 5 minuta	N2 / 5 minuta	A3 / 5 minuta	N3 / 5 minuta
<p>Glavna uloga: Dokazati tezu debate</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Definira ključne pojmove u debati ● Iznosi debatni slučaj (case): ● KRITERIJ - objašnjava ● ARGUMENTI – objašnjava i povezuje sa kriterijem i tezom <p><i>Vrlo je važno za ostatak debate da afirmacijski slučaj bude jasan pa nije na odmet na kraju još jednom sažeto ponoviti glavne dijelove</i></p>	<p>Glavna uloga: Oспорiti afirmaciju odnosno tezu debate</p> <p>* Iskorištava unakrsno ispitivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Prihvaća definicije afirm. ekipe ili ih pobija objašnjavajući da su ne fer i uvodi nove definicije ● Pobija afirm. slučaj - <i>Ukoliko neg. ekipa prihvaća kriterij, njega ne pobija</i> ● Iznosi svoj slučaj (ako je moguće direktno sukobiti svoj case sa afirm. caseom, štedi vrijeme) <p><i>U pripremi N1 govora važno je utvrditi strategiju ekipe koju će u dovoljnoj mjeri slijediti svi govornici</i></p>	<p>Glavna uloga: Utvrditi dodatno afirm. poziciju</p> <p>* Iskorištava unakrsno ispitivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Utvrđuje definicije/pobija definicije neg. ekipe. ● O snažuje afirm. case tako što, slijedeći njegovu strukturu: <ul style="list-style-type: none"> - brani one dijelove casea koji su napadnuti u N1 govoru , te napominje i one dijelove case koji nisu napadnuti, ustvrđujući kako su oni očito prihvaćeni - dodatno potkrepljuje dijelove uvodeći nove dokaze, primjere, analogije... ● Napada neg. case 	<p>Glavna uloga: Utvrditi dodatno neg. poziciju</p> <p>* Iskorištava unakrsno ispitivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Nastavlja sukob oko definicija ukoliko postoji ● Razrađuje napad na one dijelove A casea koji su napadnuti u N1 govoru ● Odgovara na obrane iznesene u A2 govoru ● Iznosi potkrijepe za svoju stranu i za svoje napade, te analizira kako je uspjela ili nije uspjela afirm. obrana slučaja 	<p>Glavna uloga: Analizirati glavne sukobe debate i pokazati kako je afirm. ekipa bila bolja</p> <p>* Iskorištava unakrsno ispitivanje</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Navodi koji sukobi su bili glavni unutar debate (najčešće se događaju oko 3 glavna sukoba) ● Analizira sukobe: <ul style="list-style-type: none"> - Zašto su baš to bili glavni sukobi i kako su oni bitni za debatu - Što je koja strana tvrdila u tim sukobima - Kako i zašto je afirm. strana bila bolja od neg. u tim sukobima - Koji su sve dijelovi afirm. slučaja ostali stajati do kraja debate i zašto ● Zaključuje debatu sa afirmacijske strane 	<p>Glavna uloga: Analizirati glavne sukobe debate i pokazati kako je neg. ekipa bila bolja</p> <ul style="list-style-type: none"> ● Navodi koji sukobi su bili glavni unutar debate (najčešće se događaju oko 3 glavna sukoba) ● Analizira sukobe: <ul style="list-style-type: none"> - Zašto su baš to bili glavni sukobi i kako su oni bitni za debatu - Što je koja strana tvrdila u tim sukobima - Kako i zašto je neg. strana bila bolja od afirm. u tim sukobima - Koji su sve dijelovi afirm. slučaja pobijeni do kraja debate i kako ● Zaključuje debatu sa negacijske strane
CX - Ispituje N2 (3 minute) i odgovara na pitanja N3 (3 minute)	CX - Ispituje A2 (3 minute) i odgovara na pitanja A3 (3 minute)	CX - SAMO ODGOVARA na pitanja N1 (3 minute)	CX - SAMO ODGOVARA na pitanja A1 (3 minute)	CX - Ispituje N1 (3 minute)	CX - Ispituje A1 (3 minute)

Tko to priča? - za profesore

1. Definicija koju je protivnička ekipa iznijela preuska je, onemogućuje našoj strani jednaku poziciju u debati, te vam ja predlažem da se složimo oko sljedeće definicije:...	N1, A2
2. Naša strana prihvaća kriterij protivničke strane jer se slažemo da je to vrijednost po kojoj bismo trebali mjeriti ovu tezu.	N1
3. Kroz naše govore, mi ćemo vam pojasniti da njihov drugi argument nije nikako povezan sa njihovim kriterijem.	N1, A2
4. Kao što smo čuli u drugom unakrsnom ispitivanju ove debate...	A2, N2
5. Ja se ne slažem sa sukobima koje je prethodni govornik iznio, te ću vam ponuditi sukobe kako ih je vidjela naša strana.	N3
6. Kao dodatno pojašnjenje argumenta koji je prethodni govornik moje ekipe iznio, možemo razmotriti i slijedeći primjer...	A2, N2
7. Što se tiče definicija, smatramo da je potrebno definirati slijedeće pojmove iz teze...	A1, N1
8. Drugi, i po našem mišljenju najmanje važan sukob u ovoj debati, bio je...	A3, N3
9. Mi smo u prethodnom govoru sukobili naš treći argument sa njihovim prvim.	N2, A3
10. Slažemo se s definicijama koje je iznijela suprotna strana.	N1, A2
11. Naš prvi argument je....	A1, N1
12. Pa da započnem s našim debatnim slučajem, naš kriterij je...	A1, N1
13. I za kraj, da sažmem debatni slučaj koji sam u ovom, prvom govoru debate, iznio...	A1
14. Što se tiče napada suparničke ekipe na definiciju koju smo iznijeli, smatram da...	A2, N2
15. Govornik suparničke strane se složio s našim kriterijem, i napao naš argument tvrdeći da ne dovodi do kriterija. Ja ću vam sad objasniti da to nije istina...	A2, N2
16. Kao što smo čuli u trećem unakrsnom ispitivanju ove debate...	N2, A3
17. Da dodatno osnažim napad na argument koji je iznio moj prethodni govornik	N2
18. Suparnička strana nije odgovorila na napad na kriterij koji je započeo moj prošli govornik	N2, A3
19. Kroz prethodne govore, mogli smo pratiti kako se razvijao sukob oko definicija...	N2, A3, N3
20. Ja ću sada u svom govoru analizirati debatu s naše strane, i objasniti vam kako smo mi bolje uspjeli pokazati...	A3, N3
21. Kao zadnji govor debate, prikazat ću vam što se dogodilo u ovoj debati...	N3
22. Tijekom debate, moji govornik vam je objasnio kako njihov napad da naš argument ne dovodi kriteriju...	A3, N3
23. Oni nisu govorili ništa o našem kriteriju pa pretpostavljamo da prihvaćaju naš kriterij	A2
24. Oni nisu ništa govorili o našem napadu na njihov kriterij pa pretpostavljam da kriterij koji smo mi ponudili treba biti kriterij u ovoj debati	N2
25. Što se tiče kriterija, oko njega se suparnička strana složila još u prvom govoru	A2, A3
26. Njihova nam strana nije uspjela odgovoriti na pitanja u unakrsnom ispitivanju	N1, A2, N2, A3
27. Ne mogu tvrditi da naš kriterij nije dobar u ovoj debati, a da onda ne ponude svoj, odnosno naš kriterij bi i dalje trebao biti kriterij za ovu tezu	A2, A3
28. Argumenti koje smo čuli u njihovom govoru ne dovode do kriterija	N1, A2
29. U ovom primjeru kojim pokušavaju dokazati svoj argument, oni govore samo jedan izmišljen slučaj koji se ne događa u stvarnosti	N1, A2, N2, A3, N3
30. Tokom cijele debate, nismo zapravo uspjeli dobiti od protivničke strane kako je njihov kriterij uopće relevantna vrijednost	A3, N3

Tko to priča? - za učenike

1. Definicija koju je protivnička ekipa iznijela preuska je, onemogućuje našoj strani jednaku poziciju u debati, te vam ja predlažem da se složimo oko slijedeće definicije:...	
2. Naša strana prihvaća kriterij protivničke strane jer se slažemo da je to vrijednost po kojoj bismo trebali mjeriti ovu tezu.	
3. Kroz naše govore, mi ćemo vam pojasniti da njihov drugi argument nije nikako povezan sa njihovim kriterijem.	
4. Kao što smo čuli u drugom unakrsnom ispitivanju ove debate...	
5. Ja se ne slažem sa sukobima koje je prethodni govornik iznio, te ću vam ponuditi sukobe kako ih je vidjela naša strana.	
6. Kao dodatno pojašnjenje argumenta koji je prethodni govornik moje ekipe iznio, možemo razmotriti i slijedeći primjer...	
7. Što se tiče definicija, smatramo da je potrebno definirati slijedeće pojmove iz teze...	
8. Drugi, i po našem mišljenju najmanje važan sukob u ovoj debati, bio je...	
9. Mi smo u prethodnom govoru sukobili naš treći argument sa njihovim prvim.	
10. Slažemo se s definicijama koje je iznijela suprotna strana.	
11. Naš prvi argument je....	
12. Pa da započnem s našim debatnim slučajem, naš kriterij je...	
13. I za kraj, da sažmem debatni slučaj koji sam u ovom, prvom govoru debate, iznio...	
14. Što se tiče napada suparničke ekipe na definiciju koju smo iznijeli, smatram da...	
15. Govornik suparničke strane se složio s našim kriterijem, i napao naš argument tvrdeći da ne dovodi do kriterija. Ja ću vam sad objasniti da to nije istina...	
16. Kao što smo čuli u trećem unakrsnom ispitivanju ove debate...	
17. Da dodatno osnažim napad na argument koji je iznio moj prethodni govornik	
18. Suparnička strana nije odgovorila na napad na kriterij koji je započeo moj prošli govornik	
19. Kroz prethodne govore, mogli smo pratiti kako se razvijao sukob oko definicija...	
20. Ja ću sada u svom govoru analizirati debatu s naše strane, i objasniti vam kako smo mi bolje uspjeli pokazati...	
21. Kao zadnji govor debate, prikazat ću vam što se dogodilo u ovoj debati...	
22. Tijekom debate, moji govornik vam je objasnio kako njihov napad da naš argument ne dovodi kriteriju...	
23. Oni nisu govorili ništa o našem kriteriju pa pretpostavljamo da prihvaćaju naš kriterij	
24. Oni nisu ništa govorili o našem napadu na njihov kriterij pa pretpostavljam da kriterij koji smo mi ponudili treba biti kriterij u ovoj debati	
25. Što se tiče kriterija, oko njega se suparnička strana složila još u prvom govoru	
26. Njihova nam strana nije uspjela odgovoriti na pitanja u unakrsnom ispitivanju	
27. Ne mogu tvrditi da naš kriterij nije dobar u ovoj debati, a da onda ne ponude svoj, odnosno naš kriterij bi i dalje trebao biti kriterij za ovu tezu	
28. Argumenti koje smo čuli u njihovom govoru ne dovode do kriterija	
29. U ovom primjeru kojim pokušavaju dokazati svoj argument, oni govore samo jedan izmišljen slučaj koji se ne događa u stvarnosti	
30. Tokom cijele debate, nismo zapravo uspjeli dobiti od protivničke strane kako je njihov kriterij uopće relevantna vrijednost	